

Skarp kritikk mot City Dental

Det svenske Tandläkartidningen skriver i sitt nr. 1, 2007 at lavprisklinikken City Dental i Stockholm har fått skarp kritikk av Socialstyrelsen for sin journalføring. I saken heter det at City Dental bryter pasientjournalloven ved å føre journal på engelsk. I følge svensk lov skal journaler føres på svensk og ikke noe annet språk, har myndighetene påpekt overfor City Dental. Socialstyrelsen har gransket et stort antall journaler ved klinikken der flesteparten av de ansatte tannlegene kommer fra Polen. Det sies at visse deler av informasjonen i journalene oversettes til svensk av tannhelsesekretærene, mens fritekstdelen skrives på engelsk. Dette skal ikke forekomme, sier Socialstyrelsen, med begrunnelse i pasientsikkerhetsrisikoen forbundet med at behandleren fører journal på et språk han eller hun ikke fullt ut behersker. Staffan Blom i den svenske Socialstyrelsen påpeker også at det er viktig at pasienten selv skal kunne lese journalen. Utover kritikken mot journalene påpeker Socialstyrelsen andre svakheter ved City Dentals virksomhet, blant annet at det mangler valideringsprotokoll for autoklav, svensk bruksanvisning for panoramarøntgen og fortegnelse over hvilke bruksanvisninger som finnes ved klinikken. Dog konstaterer man at lokaler og utstyr er vel tilpasset virksomheten, og at hygienrutinene er velutviklet.

Socialstyrelsen krever at de mangelfulle rutinene endres, og forventer at alt skal være brakt i orden når de kommer tilbake for å kontrollere om et år. Mattias Santesson, som er administrerende direktør ved City Dental, sier til Tandläkartidningen at de vil se til at rutinene endres men at han er misfornøyd med loven. Han synes det er merkelig at loven ikke tar hensyn til at svenske tannleger behersker engelsk, og at det ikke burde være noe problem å føre journal på engelsk. Ordförande i Sveriges Tandläkarförbund (tilsvarende NTFs president), Roland Svensson, sier i sin kommentar at det er en selvfølge at journalene føres på svensk. Han sier at det handler om pasientsikkerhet, og at det er avgjørende for at prinsippet om informert samtykke kan etterleves.

City Dental vil åpne tannklinikk i Oslo

Den svenske lavprisklinikken City Dental planlegger å åpne en ny stor klinikk i Oslo. I en pressemelding sier de at de i løpet av vel ett år har vokst til å bli Sveriges største tannklinikk, med mer enn 75 ansatte, og at prisene ligger 50 prosent lavere enn ellers i den svenske tannhelsetjenesten. De sier også at City Dental i løpet av ett år har behandlet mer enn 20 000 fornøyde pasienter, og at hemmeligheten bak fremgangen er ny stordriftstenkning i kombinasjon med at noen av tannlegene er selvstendige næringsdrivende fra Øst-Europa.

City Dental sier videre at de har fått mange henvendelser fra innbyggere i Oslo som ønsker at de snart skal åpne, slik at de kan få tilgang til rimeligere tannbehandling. Nå er tiden moden, heter det, og City Dental har i følge meldingen planer om å åpne en klinikk i løpet av året. Til sist sies det at nordmenn elsker sitt land, og at City Dental er ydmyke. For at de skal lykkes er det derfor svært viktig at de har en norsk partner med god kjennskap til norske forhold. De søker med det en partner som mener at det trengs en ny type tannklinikk i Oslo, og som er interessert i å investere i en slik klinikk.

Gidder ikke bruke tanntråd

Tannhygiene assosieres først og fremst med tannbørsten, sier Lene Thorsen i Synovate MMI til VG Nett. Hun har gjennomført en undersøkelse for Jordan, der de har spurt om grunnene til at folk ikke bruker tanntråd. Undersøkelsen viser at begrunnelsen for ikke å bruke tanntråd stort sett er gjennomgående: Det oppleves som kjedelig, tid-

krevenne og i mange tilfeller unødvendig.

Av 100 menn og kvinner mellom 18 og 35 som ble spurt, svarte 22 prosent at det tar for lang tid, 20 prosent oppga at de er for late, mens 14 prosent mener at en omgang med tannbørsten må være nok. Holdningen «det har gått bra så langt, så hvorfor skal jeg begynne nå?» er også utbredt.

Det virker som om tanntråd fremstår som et kjedelig produkt som få ser nytteverdien av å bruke, men flere ga uttrykk for at de skulle ønske de var flinkere til å bruke tanntråd. De som deltok i undersøkelsen ville dessuten ha kortsiktige argumenter, og var ikke så interessert i de langsiktige virkningene. Skremselspropaganda om fremtidig tanntråte ser ikke ut til å virke. At tanntråd motvirker dårlig ånde og sørger for hvitere tenner, er bedre argumenter for tanntråddruk, ifølge undersøkelsen.

Odontologiprofessor Anne-Kristine Nordrehaug Åstrøm tok i sin tid doktorgrad på temaet atferdsteori og forebyggende tannhelsearbeid ved Universitetet i Bergen. Åstrøms funn sammenfaller i stor grad med Synovate MMIs konklusjon. I en artikkel skriver Åstrøm blant annet:

«Riktig bruk av tanntråd krever trening og ferdigheter. De som ikke hadde til hensikt å bruke tanntråd karakteriserte dette som vanskelig (vanskelig å huske, vanskelig å finne tid) og hadde også mindre tiltro til sine egne ferdigheter enn brukerne. Dette viser betydningen av at de som ikke bruker tanntråd bør få anledning til å trene tekniske ferdigheter under kyndig bistand.»

Ifølge undersøkelsen til Synovate MMI, som VG Nett skriver om, er det tannleger og mødre som har størst påvirkningskraft når det gjelder å overbevise unge om viktigheten av å bruke tanntråd.

Miljøvernmyndighetene vil forby kvikksølv i produkter

Statens forurensningstilsyn (SFT) foreslår et generelt forbud mot bruk av kvikksølv i produkter fra 1. juni 2007. Forbudet vil også omfatte nye amalgamfyllinger. Tidsbegrensede unntak foreslås for enkelte bruksområder ut 2010.

SFT har sendt på høring et forslag til endring av produktforskriften. Forslaget innebærer generelt forbud mot bruk av kvikksølv i produkter. Det generelle forbudet, som vil bety at det blir forbudt å legge nye amalgamfyllinger, er foreslått iverksatt fra 1. juni 2007. Det foreslås unntak fra forbudet for pasienter som må behandles i narkose, og for pasienter som er allergiske mot ingredienser i plastfyllinger. Disse unntakene gjøres tidsbegrenset frem til utgangen av 2010. Tannlegeforeningen har i tidligere høringsuttalelser bedt om unntak også for andre grupper, som pasienter med endring i spyttsekresjon, og behandlingsvanskelige pasienter. Disse omfattes ikke av det foreslåtte unntaket.

SFT understreker at «I følge Bivirkningsgruppen (2004) vil et forbud mot amalgam som tannfyllingsmateriale på grunn av fare for helseskader hos pasienter ikke kunne forankres ut fra tilgjengelige observerte bivirkninger».

Begrunnelsen for å innføre et generelt forbud er miljøvernmyndighetenes ønske om å styrke innsatsen mot utslipp av kvikksølv og gjennomføre tiltak for å stanse utslippene så langt som mulig. Det antas at et generelt forbud mot kvikksølv i produkter vil være med på å påvirke andre land i retning av strengere regulering av kvikksølv, og også kunne bidra til strengere krav om kvikksølvreduksjoner i internasjonale avtaler.

Krav om opptjening av pensjonspoeng i studietiden

Tre av fire nordmenn mener nå at studenter bør få pensjonsopptjening under utdannelsen. I Sverige og Finland har de slike ordninger. Det er vel ingen grunn til å tro at Norge har dårligere råd, men det virker som det henger igjen en holdning om at «kunnskap er lønn nok i seg selv».

Dette står i en Dagbladkronikk 23. januar, av leder i Akademikerne, Christl

Kvam, leder i Unio, Anders Folkestad, leder i Norsk Studentunion, Jens A. Maseng og leder i Studentenes Landsforbund, Katrine Elida Aaland.

De henvender seg til regjeringen, og sier at nøkkelen til innføring av pensjonspoeng under studier ligger hos Arbeiderpartiet. Siden 1990 har andelen nordmenn med høyskole- eller universitetsutdanning økt med 150 prosent, og i dag har hver fjerde voksne nordmann høyere utdanning. 70 prosent av Arbeiderpartiets velgere mener, ifølge kronikken, at studenter bør få pensjonsopptjening under utdanningen. Men dette gjenspeiler seg ikke i regjeringens pensjonsopplegg, sier forfatterne, som peker på at det fra regjeringshold argumenteres for at dette vil være dårlig fordelingspolitikk.

Kronikkforfatterne sier også at det hadde vært rimelig om studentene fikk det samme som vernepliktige, nemlig opptjening tilsvarende 2,5 G (ca. 160 000 kroner), så lenge de holder seg